אין נעץ פון ווייסער שקלאפעריי

א ראמאן פון דעם אידישען אדבייטער לעבען אין אמעריקא

פון אלבערט עדוואדס (אידיש פון יוסף קרינגער)

(36טע פארזעצונג)

אמת איז, דאס זיין נייער פאליטישער גלויבען האט איהם אבגעזונדערט פון זיינע אמאליגע מיט העלפער, אבער דער־פאר האט ער צונעקראגען זעהר פיעל נייע פריינד וועלכע זיינען אמת געווען אדער־מער אבער דערפאר אמת'ער. איזדיאר האט סערלאזען דעם אונזערזיטעם מיט א צימליך גוטען ענטוויקעלטען נעשמאק אין יענעם סארט אידישען זשורנאליזם וועלכער ענטהאלט וועניגער „בייעס", אבער דערפאר פיעל איינטעליגענטער וויא דער פון די ענגלישע ציטונגען. ער האט נעקראגען א שטעלע אין „אארווערטס" וואו כמעט פאר א הונגער לוין האט ער נעשריבען ארטיקלען איבער היסטאריע, וויסענשאפט, דראמא א. אז. וויטער, און ביינאכט האט ער ווייטער פארגעזעצט זיין שטודיעס ביז ער איז געווארען אן ארוואקאט.

אויף'ן אויסזעהען איז ער ניט געווען קיין שעהנער, זיין פנים האט געהאט שטארקע קנייטשען און האט ניט אויס־געדריקט קיין צארטקייט. ער איז אויך ניט געווען קיין הויכגעוויקסענער און פון דער שטענדיגען זוצען ביים שרייב טיש האט זיך ביי איהם עטוויקעלט די טבע צו האלטען איין אקסעל נידערגער פון דע מאנדערען.

וואס אבבעלאנגט זיין גייסטיגעס וועזען איז ער אויך ניט געווען זעהר אנציהענד. ער האט אבגעשאצט זאכען בלויז נאך זייער נוצליכען ווערטה, גראציע און שעהנקייט האבען ביי איהם געשפיעלט א קנאפע ראלע. ער איז שוין אלט געווען פינף און צוואנציג יאהר, און זיין ער איז געווארען א סאציאליסט האט ער ביי זיך אבגעמאכט מיט אן אייזיג־עם בעשלוס ניט צו טהאן קיין זאך וועלכע זאל ניט האבען קיין מישותדיגען ווערטה. ער האט אין פערלויף פון פינף יאהר ניט איבערגעלעזען אפילו קיין איינציגען בוך וועלכען ער האט ניט נויטיג געהאט פאר זיין שטודיעס, ביים ענדע פון זיין קורס איז ער ארויסגעקומען דער בעסטער אין קלאס.

דער צוועק פון איזדיארס שטודירען אד־וואקאטור איז געווען צו קענען פערטהיידיגען די ארבייטער אין זייער קאמף. ער האט געגלויבט דאס עס ליגט דער חוב אויף די סאציאליסטען צו זיין די פיהרער פון די ארבייטער יוניאנס, און ער האט געהאפט צו ווערען אן ארבייטער פער־טהיידיגער אין די געריכטען. ער האט דערפאר זיך אנגעבאטען פרייוויליג צו העלפען דער „טרייד יוניאן ליעג".

ווען ער איז געווען אן אדוואקאט האט ער וועניגער געשריבען אין „פארווערטס" אבער דערפאר פלעגט ער פיער אדער פינף נעכט אין וואך האלטען סאציאליסטישע רעדעס. עס איז כמעט ניט געווען קיין איין אידישער ארבייטער וואס האט ניט געוואוסט זיין נאמען. אלע זיינע חברים זענען געווען בלויז סאציאליסטען און ביז צו א געוויסען גראד איז ער געווארען א פאנאטישער אנהענגער פון אלע זאכען וואס די סאציאליסטען האבען געפרעדיגט ניט איבערטראכטענערהייט אפילו צו אלעס איז ביכסטיג און גוט. אזוי לאנג ווי דיא סאציאליסטען האבען דאס אנגענומען האט טאיזדיאר ניט געטראכט וועגען דעם אויף דעם מיינדעסטען און דאס געמאכט פאר זיינער א מיינונג.

ISBELL, PLANT & CO.
מעמבערס פון סטאק עקסטשיינדזש
ספּעציאליסטען אין „מיינינג"
שיקט נאך א פרייען בריעף וועגען
קענעדער מיינינג נייעס
סטענדערד באנק בילדינג
טאראנטא. מאנטרעאל.

פערקיופיין גאלד קעמפ
די לעצטע אינפארמאציעס קענט איהר קריגען ווען איהר וועט זיך סוכסקרייבען פאר דעם פערקיר פיין חעראלד.
פויטח פערקיופיין, אנטאריא.
פריין פאר קענערע $1.50. פערש־־ כינעע שטאטען $2.00 א יאהר.

באארד רום סערוויס
די פריין באארד אין אונזער באארד רום ווייזט איצט גלייך
די פרייען פונ'ס ניו יארק סטאק עקסטשיינזש
די ניו יארקער קורב עקסטשיינזש
די טאראנטא סטענדארד עקסטשיינזש
מיר וועלען זיין צופריעדען אז איהר וועט זיך בענוצען מיט אונז באקוועמליכקייטען. פרייוועס הייערס פערבינדען אלע אפיסעס אין טאראנטא — ניו יארק — פילאדעלפיא. האמילטאן און לאנדאן
KEMERER, MATTHES & CO.
108 BAY STREET - - - - TORONTO

א קאנפערענץ פון די רעליעף קא־מיטעטען אין פעטראגראד

פעטראגראד: —

דער פעטראגראדער קאמיטעט צו שטיצען די מלחמה ליידענדע אידען, האט אבגעהאלטען א קאנפערענץ, אויף וועלכער עס זיינען בעקאנט גוארען שווידערלי־כע פאקטען וועגען דער לאגע פון די אי־דישע פליכטלינגע אין רוסלאנד.

די צאהל מלחמה פליכטלינגע פון די בעגעבדען וואס זענען פערנומען געווארען פון שונא, בעטרעפען עטליכע מיליאן. פון זיי זיינען 200 טויזענד אידען געצוואונ־גען אנצוקומען נאך שטיצע צו פערשיעדע־כע צדקה אנשטאלטען. זייער לאגע איז ביים איצטיגען שרעקליכען יקרות אונ־ערטרעגליך. די רעגיערונג ניט ניט מעהר ווי 20 קאפיקעס א טאג אויף א מענש, און דאס אויך בלויז פאר האלב פון די רעדזשיסטרירטע אידישע פליכטלינגע, ד. ה. אז פון די 200 טויזענד, בעקומען בלויז טויזענד שטיצע פון דער רעגיערונג, און די אבערריגע פאלען אויף די אידישע צדקה אנשטאלטען.

די פערשיעדענע אידישע קאמיטעטען האבען זיך לעצטענס געוועגדעט מיט א דרינגענדער ביטע צו דער פראוויזאריש־שער רעגיערונג, צו שטיצען די אידישע פליכט־לינגע, ווייל זיי זעהן כמעט אויס פון הונ־גער, נאר די רעגיערונג האט זיך ענט־וואנט צו געבען שטיצע.

צו דעם שרעקליכען יקרות און אלע צרות איז נאך צוגעקומען די גרויסע צרה פון ארבייטסלאזיגקייט. צוליעב די פאר־ליטישע נעשעהענישען איז די גאנצע אינ־דוסטריע אין רוסלאנד דיסארגאניזירט געווארען, און עס איז אונמעגליך צו קרי־גען וועלכע עס איז ארבייט, און דאס האט נאך פיעל ערגער געמאכט די אזוי אויך שרעקליכע לאגע פון די אידישע פליכטלינגע.

עס שטעלט זיך אויף זעהר א שווערע פראגע, ווי אזוי מען וועט די אלע פליכט־לינגע קענען נאך דער מלחמה צוריקקעהר־רען צו זייערע היימען. די רוסישע רע־גיערונג קען אבסאלוט גארניט טהון פאר זיי אין די איצטיגע אומשטענדען. די נאג־עע לאסט פאלט און וועט פאלען אויף די אידען זעלבסט.

אויף דער קאנפערענץ זענען פארגע־שלאגען געווארען געוויסע פלענער, און דער פעטראגראדער קאמיטעט צו שטיצען די מלחמה ליידענדע, די מפיצי השכלה, דער „רעמעסלי" פאנד, און אנדערע אידישע קערפערשאפטען, האבען בעש־לאסען מיט מעהר מיטה און ענערגיע זיך נעהמען צו דער ארבייט צו שאפען די נוי־מיגע הילף פאר אונזערע ליידענדע ברי־דער.

די אידישע פערשיקע ווערען נישט בעפרייט

אינטער דער איבערשריפט בעריכ־טעט, דאס „בעטר' טאגבל":

בעת דער אבטרעטונג פון דער רוסי־שער ארמעע אין 1915־טען יאהר זענען פיעל אדמיניסטראטיוו ארויסגעשיקט גע־ווארען אין סיביר אין מזרח־גובערניעס פון רוסלאנד, איבער א חשד און שפיא־נאזש.

דעם 5־טען אפריל 1917 האט די צייטווייליגע רעגיערונג בעשלאסען צו בע־פרייען די אדמיניסטראטיוו פערשיקטע ווייל עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז די קרעגע מאכט פלעגט ארויסשיקען מענ־שען אהן שום יסוד, נאר די דאזיגע פער־אדרנונג איז נאר פיילווייז אויסגעפיהרט געווארען. פיעל פערשיקטע זענען נישט בעפרייט געווארען.

דעם 1־טען יוני האט דער דעפוטאט פון דער גאס. דומא נ. ס. פרידמאן זיך שטארק געווען, מען זאל ערלויבען זיך אומצוקעהרען פון וויאטקער גובערניע דעם פערשיקטען מיהעלזאן, אויף דער דאזי־גער השתדלות האט נ. ס. פרידמאן בעקו־מען פאלגענדען ענטפער:

נ. ה. נפתלי מארקאוויטש. צוליעב אייערע בריעף פון 1־טען יוני ד. י. קאן איך אייך מודיע זיין, אז די צייטווייליגע רעגערונג האט אבגעשאפט ד פעראדרנונג פון 5־טען אפריל וועגען דעם, אז מען זאל אומקעהרען די פערשיקטע פערזאגען, וועל כע זענען חושד געווארען אין שפאינאזש. איצט קאנען די דאזיגע פערזאגען בעש־רייט ווערען נור לויט דער פעראדרנונג פון דער קריעגס־מאכט.

וועגען דעם מעלדעט מען פאלגענדע פרטים: די פעראדרנונג פון 5־טען אפריל וועגען אומקעהרען די אדמיניסטראטיוו פערשיקטע איז איבערגעגעבן געווארען בלויז די קאמיסארען פון סיביר.

ביים אויספיהרען די דאזיגע פער־

(פארזעצונג פון פיידזש 4)

מיר האבען זיך אנגעהויבען גרייטען פאר א דייטשע קאנטאר אטאקע. מען האט זיך א נעהם געטהאן צו דער ארבייט נעגראבען גראבענס וואו זיך אויסביקאל־טען פון די קוילען. די נאכט פאלט צו יוגר עס האט מעהר קיין קוילען ניט, נעהמט זיי ביי די טויטע אדער פערוואונ־דעטע.

אום 8 א זייגער אבענד געבען די דייט־שען קאנענערס: שראפנעלען קוילען האבען זיך געשאטען פון אלע זייטען, נאר מיר אונז ריהרט זיך קיינע־ניט.

ארדנונג זענען ענטשטאנען אייניגע ספסות די זאך איז בעטראכט געווארען נאך אמאל דורך דעם יוסטיץ מיניסטער און דעם מי־ניסטער און דעם מיניסטער פון אינערן דאס יוסטיץ מיניסטעריום איז שוין גרייט געווען צו בעשטעטיגען די פריהערדיגע פעראדרנונג, נאר דא האט זיך אריינ־געמישט דער גענעראל שטאב, וועלכעה האט פראטעסטירט געגען דעם, דאס יוס־טיץ מיניסטעריום האט דאן אבגעשאפען די פריהערדיגע פעראדרנונג אויף אזא אופן וועלען די אדמיניסטראטיוו פערשיק־טע פון וואלאנדער וויאטקער, ארענבור־גער און אסטראכאנער גובערניעס, וואהין די פריהערדיגע פעראדרנונג איז נישט אן געקומען, נישט בעפרייט ווערען.

ווען אידר קויפט אן ארטי־קעל דערמאנט דעם „אידישען זשורנאל"

זיסמאן קאפלאן
וויאליז ווירטואז
לעהרער אין דער קענעדיען אקע־דעמי אף מוזיק און אויך פריוואט לעקאנס ווערען געגעבען אין סטודיא.
184 פאלמערסטאן עוו
טעלעפאן קאלעדזש 2814, אדער קאלעדזש 1343.

ם. נרייזמאנס
ניו־יארק כשר וואורשט סטאר און דעליקאטעסען
האלסייל און ריטייל
קאנטרי אורדער דעליווערס. 70—72
זשעפערסאן סט
פאון מ'ין 6203

די באריהמטע האמבורג קאנסערוואטארי
באריס האמבורג מוזיקאלישער דירעקטאר
לערענט פיאנא, שטימען אויסבילדען, וויאלין א. אז. וו.
אויסלענדישע „מעסטערס" 50 לעהרער
קאר. שערבא'ן און וועלזלי סט. טעל. נארטה 2341

דאס מיליטער דיענסט געזעץ 1917
CANADA

פריוויליגיעס און שטראפען

פאר מענער פונ'ם ערשטען קלאס ארבייטסגעבער און עלטערען

פאר מענער פונ'ם ערשטען קלאס

אויב די מע־יצינישע באארד וועלכע האט אויך עקזאמינירט האט אויך אריינגעשטעלט אין איינער פון די B.C. אדער E. קאטעגאריעס דאן געהט אריין אין איינעם פון די נאהענטסטע פאסט אפיסעס מאכט אויס א פארלאנג אויף „עקזעמפשאן" לעגט אריין אייער מעדיצינישען סערטיפיקאט און אייער פארלויפיגער חוב לויט דעם מיליטער דיענסט געזעץ וועט זיין פארענדיגט.

אויב איהר זענט אין דער A קאטעגאריע און איהר דענקט דאס איהר זענט באראכטיגט צו פארלאנגען עקזעמפשאן אויף פינאנציעלע געשעפט, אדער אנדערע היימישע אור־זאכען, האט איהר דאס רעכט צו פארלאנגען עקזעמפשאן פון איינעם פון די טריבונא־לען. עס איז אויך ניט נויטיג צו קומען פערזענליך צו מעלדען זיך צום דיענסט אדער פארלאנגען עקזעמפשאן. געהט בלויז אריין אין דעם נעהענטסטען פאסט אפיס פילט אויס דעם פארם וואס באשטימט דערפאר. לאזט עס איבער ביים פאסט־מייסטער אוועקצושיקען צום רעדזשיסטראר.

צו די בעלי־בתים ביי וועמען ארבייטען מענער פונ'ם ערשטען קלאס

דער בעל־הבית מעג מאכען אן עקזעמפשאן פארלאנג וועגען מענער פון ערשטען קלאס וואס ארבייטען ביי איהם אויף די דאזיגע פאראן צו באקו־מען אין די נאהענטסטע פאסט אפיסעס. עס וועלען זיכער זיך געפינען א געוויסע צאהל מענער פונ'ם ערשטען קלאס וועלען אין זייער ענטהוזיאזם צו געהען דיענען קענערע. זיך מעלדען אויפגענומען צו ווערען אין דער ארמיי. אבער וועלכע וואלטען בעסער געדיענט די נאציאנאלע אינטערעסען וועגען זיי וואלטען פארגעזעצט זייער איצטיגע בא שעפטיגונגען. דערפאר איז דער חוב און פריווילעגיע פון בעלי־בתים צו פארלאנגען עקזעמפשאן פאר אזעלכע ארבייטער.

צו די עלטערען

אין פעלע וואו עס עקזיסטירען היימישע אורזאכען צו פארלאנגען עקזעמפשאן פון אן ערשטען קלאס מאן. מעגען די עלטערען אדער א נאהענטער קרוב אויסמאכען אן עקזעמפשאן פארלאנג פאר אזא מאן.

נ. ב. מען דארף אין אכט נעהמען דאס פאר איין מענשען זאל ניט אויסגעמאכט ווערען מעהר ווי איין עקזעמפשאן פארלאנג. איז פעלע וואו דער פארלאנג ווערט אריינגעגעבען אויף אינדוסטריעלע אורזאכען איז גליכער אז דער בעל־הבית זאל עס מאכען.

פארגעשריבענע שטראפען

אין פאל א מאן פונ'ם ערשטען קלאס פארפעהלט צו מעל־דען זיך אויפגענומען צו ווערען אין דער ארמיי אדער פארלאנגען עקזעמפשאן ביז דעם 10טען נאוועמבער — וועט זיין די שטראף פינף יאהר ארעסט מיט שווע־רער ארבייט און אויך האבען פארלוירען דאס רעכט צו פארלאנגען עקזעמפשאן.

א פארזוך אונטערצוקויפען איינענד וועלכען מיטגליד פון אן עקזעמפשאן טריבונאל, מעדיצינישער באארד, אדער מיליטערישען פארשטעהער — וועט זיין די שטראף ניט מעהר פון פינף יאהר און ניט וועניגער ווי א יאהר ארעסט.

אין פאל א בעל־הבית וועט ארונטערנעהמען פון די דיענונגען דערפאר ווייל ער וועט אריינגעבען אן עק־זעמפשאן פארלאנג וועגען זיינע ארבייטער — וועט זיין די שטראף ניט מעהר פון טויזענד דאלאר און ניט וועניגער פון הונדערט דאלאר. אדער א טורמע שטראף ניט מעהר פון זעקס חדשים.

אירגענד וועלכער פערזאן וואס וועט אנרעדען א מאן פון ערשטען קלאס ניט צו פאלגען דעם חוב פון דעם מי־ליטערישען געזעץ וועט באשטראפט ווערען מיט א טערמין ניט וועניגער פון א יאהר און ניט מעהר פון פינף יאהר ארעסט.

ארויסגעגעבען פונ'ם מיליטער דיענסט קאונסיל.

ארמייען ניט די פראנצויזישע בעוויזען אזא זשעסט, געשלאגען זיך אזוי אויף אונ־זערע פייער באטאליאנען. מען זאגט אבער ניט אז דאס זיינען מיר — וואלונ־טירען (אם מייסטען אידען).

היינט איז געקומען א גענעראל און האט אונז געלאנקט אין נאמען פון זשאפרען און קרייגס מיניסטער.

איבער מיינע טיעפערע איבערלעבונ־גען אין א צווייטען בריעף.

ם. נרייזמאנס

ניו־יארק כשר וואורשט סטאר און דעליקאטעסען
האלסייל און ריטייל
קאנטרי אורדער דעליווערס. 70—72
זשעפערסאן סט
פאון מ'ין 6203

די באריהמטע האמבורג קאנסערוואטארי
באריס האמבורג מוזיקאלישער דירעקטאר
לערענט פיאנא, שטימען אויסבילדען, וויאלין א. אז. וו.
אויסלענדישע „מעסטערס" 50 לעהרער
קאר. שערבא'ן און וועלזלי סט. טעל. נארטה 2341